

УДК 615.1

ПІДХОДИ ЩОДО ЛІКУВАННЯ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ ТА АНАЛІЗ ПЕРОРАЛЬНИХ ЦУКРОЗНИЖУВАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ

Дядюн Т.В., Колтунова М.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Цукровий діабет (ЦД) – це велика група складних метаболічних захворювань, що характеризується хронічною гіперглікемією, обумовленою порушенням секреції чи дії інсуліну, чи поєднанням цих порушень. Порушення секреції інсуліну та/або зниження реакції тканин на інсулін у складі складних гормональних процесів призводять до порушення впливу інсуліну на тканини-мішені, що, своєю чергою, викликає порушення вуглеводного, жирового та білкового обміну. У одного й того ж пацієнта можуть одночасно спостерігатися порушення секреції інсуліну та порушення його дії.

Мета. Узагальнення літератури щодо підходів лікування ЦД 2 типу та аналіз пероральних гіпоглікемізуючих препаратів групи бігуанідів та похідних сульфонілсечовини.

Методи дослідження. Частотний та описовий аналіз.

Результати і обговорення. ЦД 2 типу (ЦД2) – полігенне захворювання, що виникає в результаті невідповідності секреції інсуліну до рівня інсулінорезистентності, тобто. Відносною недостатністю інсуліну. Як правило, розвиток ЦД2 асоційовано з іншими складовими метаболічного синдрому (дисліпідемією, артеріальною гіпертензією, синдромом полікістозних яєчників, жировим гепатозом).

За даними Міжнародної федерації діабету, у 2021 році кількість хворих на ЦД у світі досягла 537 млн осіб. Цукровий діабет займає 7 місце у світі за кількістю втрачених QALY (кількість якісних років життя (QALY — quality-adjusted life years), отриманих внаслідок медичного втручання, з корекцією на високу якість життя протягом цього часу), при цьому діабет є одним із основних факторів ризику у розвитку кардіоваскулярних порушень. За оцінками Міжнародної діабетичної федерації поширеність захворювань на діабет в Україні становить 7,3%."Омолодження" діабету ще більше підвищує економіс burden цього захворювання. В Україні поширеність ускладнень діабету вища, ніж у країнах Європи (Великобританія, Польща). Оцінка загальної кількості хворих на діабет в Україні – 3500000 осіб, серед яких діагностовано – 1200000 (35%). Відсоток недіагностованого діабету - 65%, і це в 2 рази вище, ніж у Великій Британії (33%) і Польща (31%).

Ключовими компонентами цукрознижувальної терапії ЦД типу 2 є:

- Навчання хворих та самоконтроль
- Модифікація життя, яка передбачає дієтотерапію та розширення фізичної активності
- Пероральна цукрознижувальна терапія
- Інсулінотерапія

Пероральні цукрознижувальні препарати є засобами лікування більшості хворих на ЦД, зважаючи на те, що на 2 тип захворювання припадає 85-90% з них. У майбутньому потреба в цих препаратах буде збільшуватися, бо кожного

року кількість таких хворих зростає на 5-10%. У даний час існує декілька груп препаратів, які знижують глікемію, впливаючи на її рівень різними шляхами: знижуючи абсорбцію глюкози у кишечнику, стимулюючи утворення і секрецію інсуліну, підвищуючи чутливість до нього, та інші механізми. Серед цих лікарських засобів найбільш вивчені і давно застосовуються 2 групи: сульфаніламід (похідні сульфонілсечовини) і бігуаніди. Перевагу слід надавати препаратам, що застосовуються один раз на добу. Препарати для одноразового прийому підвищують прихильність пацієнтів до лікування і ефективність терапії, що проводиться.

За класифікаційною системою АТС, гіпоглікемізуючі лікарські засоби розподіляють на такі групи:

1. Препарати сульфонілсечовини
 - Глібенкламід табл. 5мг №100 (A10BB01)
 - Глібенкламід -Здоров'я табл. 5мг №50 (A10BB01)
 - Глібенкламід табл. 5Мг №30 (A10BB01)
 - Діапірид табл. 4мг №30 (A10BB12)
 - Олтар табл. 3мг №30 (A10BB12)
 - Олтар табл. 2мг №30 (A10BB12)
 - Манініл табл. 3,5 мг №120 (A10BB01)
 - Манініл табл. 5мг №120 (A10BB01)
2. Бігуаніди
 - Метамін SR табл.500 мг №90 (A10BA02)
 - Глюкофаж табл. в/плів. оболонкою 500 мг № 30 (A10BA02)
 - Глюкофаж табл. в/плів. оболонкою 850 мг, № 30 (A10BA02)
 - Глюкофаж табл. в/плів. оболонкою 1000 мг, № 30 (A10BA02)
 - Діаформін SR табл. 500мг №60 (A10BA02)
 - Діаформін табл.п/о 1000мг №60 (A10BA02)
4. Бігуаніди+сульфаніламід
 - Амарил 4мг табл. №30 (A10BD02)
 - Дуглимакс табл. 500 мг/2 мг №30 (A10BD02)
5. Метформін+ Ситагліптин
 - Янумет табл. 50/850 мг №56 (A10BD07)
 - Янумет табл. 50/500 мг №56 (A10BD07)

Механізм дії пероральних цукрознижувальних препаратів:

1. Препарати сульфонілсечовини – стимуляція секреції інсуліну.
2. Меглітиніди і похідні фенілаланіну – стимуляція секреції інсуліну.
3. Бігуаніди – зниження продукції глюкози печінкою – зниження інсулінорезистентності м'язової та жирової тканин.
4. Тіазолідиндіони (глітазони) – зниження інсулінорезистентності м'язової та жирової тканин – зниження продукції глюкози печінкою.
5. Інгібітори α -глюкозидази – зниження всмоктування глюкози в кишечнику [1].

Аналіз цукрознижувальних препаратів групи бігуаніди і похідних сульфонілсечовини

Генерична назва	Комерційна назва	Виробник	Форма випуску	Кількість	Ціна (грн)
Бігуаніди					
Метформін	Метамін SR	ТОВ «КУСУМ ФАРМ» м.Суми, Україна	табл. 500 мг	№90	216
	Глюкофаж	Мерк Санте , Франція Мерк, СЛ , Іспанія	табл. в/плів. оболонкою 500 мг	№ 30	137,5
	Глюкофаж	Мерк Санте , Франція Мерк, СЛ , Іспанія	табл. в/плів. оболонкою 850 мг	№ 30	85,58
	Глюкофаж	Мерк Санте , Франція Мерк, СЛ , Іспанія	табл. в/плів. оболонкою 1000 мг	№ 30	128,7
	Діаформін SR	Фармак, ПАТ, м.Київ, Україна	табл. 500мг	№60	117,7
	Діаформін	Фармак, ПАТ, м.Київ, Україна	табл.п/о 1000мг	№60	78,84
Похідні сульфонілсечовини					
Глібенкламід	Глібенкламід	Фармак, ПАТ, Україна	табл. 5мг	№100	26,9
	Глібенкламід -Здоров'я	ТОВ ФК "Здоров'я", Україна	табл. 5мг	№50	14,43
	Глібенкламід	Технолог, Україна	табл. 5мг	№30	8,1
	Діапірид	ВАТ "Фармак", м. Київ, Україна	табл. 4мг	№30	106,35
	Олтар	Берлін-Хемі АГ Німеччина	табл. 3мг	№30	115,89
	Олтар	Берлін-Хемі АГ Німеччина	табл. 2мг	№30	67,5
	Манініл	Берлін-Хемі АГ Німеччина	табл. 3,5 мг	№120	85,2
	Манініл	Берлін-Хемі АГ Німеччина	табл. 5мг	№120	81,69

Висновок. Найбільша середня ціна на гіпоглікемізуючі препарати відмічена у виробника Ілко Ілач Сан. ве Тідж. А.Ш., Туреччина, яка складає: 5891.9 грн., найменша - у виробника Технолог, Україна, яка складає: 8.1 грн. Отже, на сьогодні є достатній асортимент гіпоглікемізуючих засобів в Україні, що дозволяє обрати хворим на цукровий діабет 2 типу той засіб, який більше підходить індивідуально кожному.

Список літератури:

1. Єфімов А. С, Скробонська Н. А., Ткач С. М., Сакало О. А. Інсулінотерапія хворих на цукровий діабет. - К.: Здоров'я, 2000. - 248 с.